

SEGÉDLET
A BELSŐ KOCKÁZATÉRTÉKELÉS ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

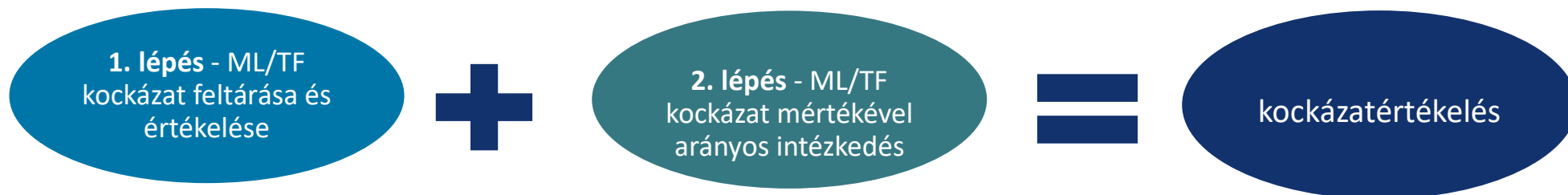
A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS ÉS- KEZELÉS ÁLTALÁNOS ELVEI

III. A kockázatértékelés és-kezelés általános elvei

- III.1 Az ML/TF kockázat értékelésével kapcsolatos általános elvárások
- III.2 Az ML/TF kockázati tényezők
- III.3 Ügyfél-átvilágítási intézkedések

III.1. AZ ML/TF KOCKÁZAT ÉRTÉKELÉSE, ÁLTALÁNOS ELVÁRÁSOK

ÁLTALÁNOS ELVÁRÁSOK

- feltárt kockázati tényezők felhasználása az ML/TF kockázat értékeléséhez
- egyes kockázati tényezők súlyozása történhet eltérően, **cél** → átfogó kép kialakítása az ML/TF tényezőkről

ML/TF KOCKÁZATI TÉNYEZŐK SÚLYOZÁSÁVAL KAPCSOLATOS MÓDSZERTANI ELVÁRÁSOK

- indokolatlanul ne befolyásolja egyetlen tényező
- gazdasági vagy nyereségen alapuló megfontolások ne befolyásolják
- ne vezessen olyan helyzethez, amelyben egyetlen üzleti kapcsolat sem sorolható magas kockázati kategóriába
- az ügyfelek kockázati besorolása kerüljön az informatikai rendszerekben is rögzítésre, és azok naprakészességét kockázatértékeléstől és a szolgáltató méretétől függően a rendszerbe épített automatizált informatikai megoldások támogassák
- a jogszabályokban meghatározott, magas ML kockázatot ne írhatta felül a szolgáltató súlyozása
- a kockázatértékelés ne kizárólagos automatizmusokra épüljön, szükség esetén a szolgáltató felülírhatta, felülírására vonatkozó döntés indokolásának visszakereshető rögzítése.

III.1. AZ ML/TF KOCKÁZAT ÉRTÉKELÉSE, ÁLTALÁNOS ELVÁRÁSOK

ML/TF kockázatok értékelése automatizált informatikai rendszerek segítségével: **elvárt megismerni a belső kockázatértékelés alapját képező KOCKÁZATI LOGIKÁT**, azaz, hogy miképp kombinálja a rendszer az ML/TF kockázati tényezőket az általános kockázati érték kiszámításához

Megbizonyosodás arról, hogy a kiosztott kockázati értékszámok a ML/TF kockázatra vonatkozó saját értelmezését tükrözik-e, ezt **az MNB részére bizonyítani tudja-e**

TOVÁBBI ELVÁRÁSOK

Az ML/TF kockázat észlelt szintje alapján a belső kockázatértékelésében **kategorizálni javasolt az üzletágakat**, azok üzleti kapcsolatait és üzleti megbízásait

Az ügyfél-átvilágítás keretében **kellő mennyiségű információt gyűjtése** a leendő ügyfeléről, szükség esetén további ügyfél-átvilágítási intézkedések alkalmazása

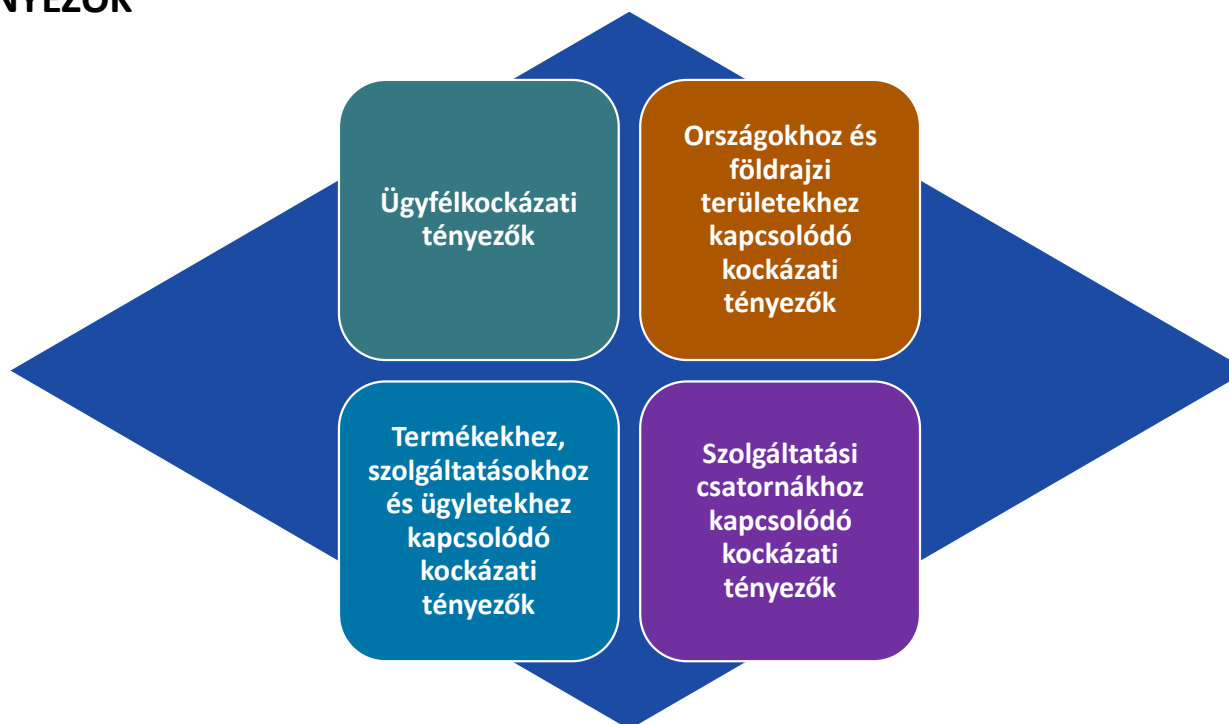
Dinamikus ügyfél-átvilágítás: a kockázatértékelés céljából az üzleti kapcsolat fennállása alatt szerzett információk felhasználása

III.2 AZ ML/TF KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

- Az ML/TF kockázatok feltárásakor vizsgálni szükséges a releváns ML/TF kockázati tényezőket
- Elvárt figyelembe venni: 21/2017. (VIII. 3.) NGM rendelet 1. és 2. melléklet

ML/TF KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

III.2 AZ ML/TF KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Üzleti vagy szakmai tevékenységéhez kapcsolódó kockázat

pl. ágazatokhoz kapcsolódó magasabb ML/TF kockázat
pl. készpénzintenzív ágazatok, PEP kapcsolatok, kiemelt közfeladatot, pozíciót ellátó ügyfél – *lényeg a döntésekre vonatkozó befolyásolási képesség!*

Hírnév megítéléséhez kapcsolódó kockázat

pl. kedvezőtlen média hírek vagy más releváns információforrások

ÜGYFÉLKOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Jelleghöz vagy viselkedéséhez kapcsolódó kockázat

pl. az ügyfél tulajdonosi és ellenőrzési struktúrája összetett vagy átláthatatlan, összetettek, szokatlanul vagy váratlanul nagyösszegű ügyletek, a pénzeszközök törvényes forrása kétséges

TF kockázat

Pl. az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa szerepel a terrorcselekményekben részt vevő személyek listáján, vagy akiről közismert, hogy szoros személyes vagy szakmai kapcsolatban áll ilyen listázott személyekkel

III.2 AZ ML/TF KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Értékelendő ML/TF kockázati tényezők

- az ügyfél lakóhelye vagy székhelye és tényleges tulajdonosának *lakóhelye* szerinti országok
- az ügyfél és tulajdonosának *tevékenysége végzésének elsődleges helye szerinti* országok
- azok az országok, amelyekkel az ügyfél és tényleges tulajdonosa *üzleti kapcsolatban áll*, illetve amelyekhez *pénzügyi vagy jogi érdek fűzi*.

Jó gyakorlat, ha a szolgáltató figyelembe veszi:

- az ország pénzmosáshoz kapcsolódó bűnügyi fertőzöttsége, ország jogrendszerének hatékonysága
- a pénzeszközök olyan országból érkeznek, illetve azokat olyan országba küldik, amelyben ismertén terrorista csoportok működnek
- ügyfél hitelintézet vagy pénzügyi szolgáltató, a szolgáltató fordítson különös figyelmet az ország AML/CFT rendszerének megfelelőségére, valamint az AML/CFT felügyelet hatékonyságára

ORSZÁGOKHOZ ÉS FÖLDRAJZI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Jó gyakorlat, ha a szolgáltató figyelembe veszi: az ország AML/CFT rendszerének hatékonysága

- van-e tiltó jogszabályi rendelkezés az egész csoportra kiterjedő politikák és eljárások végrehajtására, és különösen vannak-e olyan helyzetek, amikor a 2019/758/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletet alkalmazza a szolgáltató
- lehetséges források többek között : FATF, FSRB kölcsönös értékelési jelentései stb.

Jó gyakorlat, ha a szolgáltató figyelembe veszi: átláthatóság és adózási megfelelés

- az ország adózási átláthatósága és jelentéstétele megfelel a nemzetközi szabályoknak és a gyakorlatban ténylegesen végrehajtják a releváns szabályokat
- az ország elköteleződött-e az automatikus információcserére vonatkozó közös jelentéstételi standard mellett és azt ténylegesen végrehajtotta-e.
- az ország rendelkezik-e megbízható és hozzáférhető nyilvántartásokkal a tényleges tulajdonosokra vonatkozóan

III.2 AZ ML/TF KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Kockázati tényezők

- a termék, a szolgáltatás vagy az ügylet *átláthatóságának, vagy átláthatósága hiányának a szintje*
- a termék, a szolgáltatás vagy az ügylet *összetettsége*;
- a termék, a szolgáltatás vagy az ügylet *értéke, vagy volumene*.

Átláthatóságához kapcsolódó kockázat

- milyen mértékben teszik lehetővé az ügyfél, a tényleges tulajdonos anonimitásának megőrzését, illetve milyen mértékben segítik elő a kilétük elrejtését. Pl. a bemutatóra szóló részvények, offshore gazdasági társaságok
- az üzleti kapcsolatban részt nem vevő harmadik fél utasításokat adhat

TERMÉKEKHEZ, SZOLGÁLTATÁSOKHOZ ÉS ÜGYLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Összetettséghez kapcsolódó kockázathoz kapcsolódó kockázati tényezők

- ügylet összetett-e, több fél vagy több ország érintett
- lehetővé tesznek-e harmadik felek által teljesített fizetéseket, elfogadnak-e túlfizetéseket akkor is, ha azokra rendes körülmények között nem kellene számítani
- új technológiák vagy fizetési módok használata

Értékhez, vagy volumenéhez kapcsolódó kockázati tényezők

- a termékek és a szolgáltatások készpénzintenzívek-e
- a termékek és a szolgáltatások megkönnyítik-e, illetve ösztönzik-e a nagyösszegű ügyleteket, az ügyleti érték vagy a díjbevételek maximalizálását

III.2 AZ ML/TF KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Kockázati tényezők

- a nem személyes módon létrejött üzleti kapcsolat esetén az üzleti kapcsolat létesítésének módja, körülményei
- igénybe vett közvetítők, és azok kapcsolata a szolgáltatóval

Mérlegelni szükséges

- a szolgáltató a nem személyes ügyfél-átvilágítás megbízható formáját alkalmazta-e, és tett-e lépéseket a személyazonossággal való visszaélés megakadályozására

A SZOLGÁLTATÁSI CSATORNÁKHOZ KAPCSOLÓDÓ KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

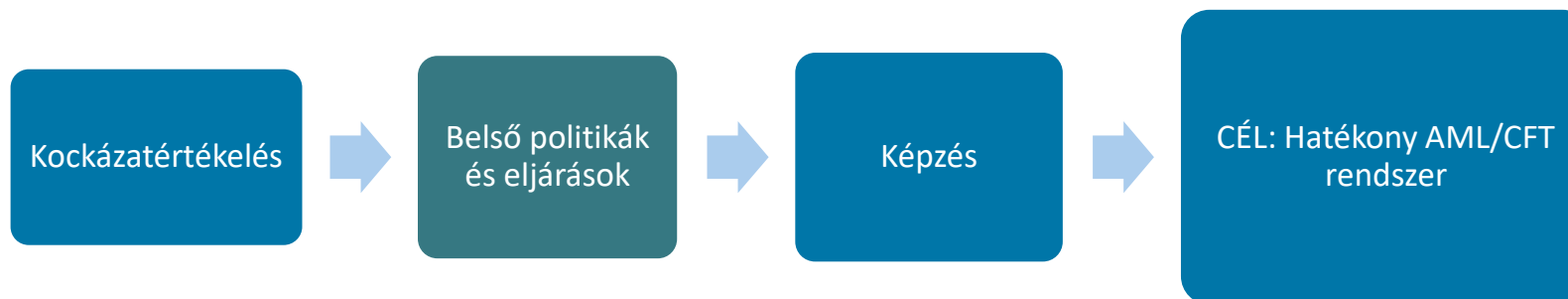
Javasolt figyelembe venni

- az ügyfél átvilágítását ugyanazon pénzügyi csoport valamely másik tagja végezte el, mérlegelni szükséges, hogy milyen mértékben támaszkodhat a szolgáltató erre az átvilágításra

Javasolt figyelembe venni

- dokumentálni javasolt: pl. a harmadik fél az EGT-előírásoknak megfelelő ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmaz és nyilvántartást vezet-e stb.
- DE nem minden ügyfél-átvilágítási adat átvehető!

III.3. ÜGYFÉL-ÁTVILÁGÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

Politikák és eljárások határozzák meg:

- Ki az ügyfél, a tényleges tulajdonos (TT) az egyes ügyféltípusok, termékek és szolgáltatások esetében
- Mi minősül ügyleti megbízásnak
- Ügyfél-átvilágítás szintjét és típusát
- Ellenőrzés módját
- Monitoring alkalmazásának módját
- Megerősített eljárás alkalmazását és esetköreit
- Szolgáltató kockázati étvágyát

III.3. ÜGYFÉL-ÁTVILÁGÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

1. Pénzügyi integráció és kockázatmentesítés

- Kockázatérzékenységi megközelítés
- Egyensúly megtartása → indokoltan megtagadást ne eredményezzen
  - Okmányok észszerű és jogszerű okok miatti hiánya esetén az ML/TF kockázatok csökkentése egyéb módon:
    - monitoring
    - elérhető szolgáltatások arányos korlátozása

2. Tényleges tulajdonosok

- Írásbeli nyilatkozat a tényleges tulajdonosról
- Szükséges és észszerű intézkedések az információk ellenőrzésére

3. Más módon gyakorolt irányítás

- Elvárt, hogy a Szolgáltató értse a tulajdonláshoz/ellenőrzéshez kapcsolódó kockázatokat
- Megbizonyosodás, hogy nem indokolatlanul összetett és nehezen átlátható a tulajdonosi szerkezet, vagy jogszerű okok
- Egyéb módon gyakorolt irányításra/ellenőrzésre külön figyelem (pl.: szoros családi, szerződéses kapcsolat)

III.3. ÜGYFÉL-ÁTVILÁGÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

4. Az ügyfél vezető tisztségviselőinek azonosítása

- TT abban az esetben, ha minden lehetséges eszközt a szolgáltató kimerített
- Azonosítás sikertelensége → nem eredményez mérlegelés nélküli ML/TF gyanút
- Ok nyilvántartásban történő rögzítése

5. Helyi önkormányzati vagy állami tulajdonú vállalat tényleges tulajdonosának azonosítása

- 4. pontban foglaltak irányadóak
- Kockázatérzékenységi alapon a megfelelő felhatalmazás vizsgálata

6. A személyazonosság igazolása

- Megbízható és független információk, adatok alapján történő ellenőrzés → „megbízható” és „független” meghatározása
- Központi államigazgatási szervektől származó információk jelentős mértékben függetlenek és megbízhatók
- Nem személyes megjelenés esetén:
  - Ügyfél személyéről történő meggyőződés
  - Nem személyes jelleg növeli-e az ML/TF kockázatot?
  - Fokozott ML/TF kockázat → fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések/megerősített eljárás alkalmazása
- Auditált elektronikus hírközlő önmagában nem növeli az ML/TF kockázatot

III.3. ÜGYFÉL-ÁTVILÁGÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

7. Innovatív technológiai eszközök (ITE) használata az ügyfél kilétének ellenőrzésére

- Pmt. technológiasemleges, Szolgáltató döntése, de elvárás a megbízható és független forrás
- ITE értékelése során figyelembe veendő szempontok:
  - Információ- és kommunikációtechnológiai és biztonsági kockázatok
  - Minőségi kockázatok (függetlenség/megbízhatóság)
  - Jogi kockázatok
  - Személyazonossággal való visszaélés kockázata
- 3. személy esetén jogviszony meghatározása (kiszervezés, Pmt. 22-23. §)
  - Különböző források/időpontok
  - Szerződéses kötelezettségek
  - Átláthatóság
- 3. országbeli érintettség esetén felmerült kockázatok csökkentése
- 2018. évi ESA közös véleménye

8. Az üzleti kapcsolat céljának és tervezett jellegének megállapítása

- Szolgáltató az alábbiak megismeréséről gondoskodik:
  - Tevékenység vagy vállalkozás jellege
  - Ügyfél választásának oka
  - Pénzeszközök értéke és forrás
  - Szolgáltatások ügyfél általi használata
  - Üzleti kapcsolat fennállása (akár csoporthoz tartozó más taggal)
  - „szokásos” viselkedési minták

9. Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

- Pmt. által meghatározott mértékben, ha az ML/TF kockázat alacsony
- Ajánlás IV. fejezetében további elvárások

10. Fokozott ügyfél-átvilágítás

- Magasabb kockázatot jelentő helyzetekben
- Normál ügyfél-átvilágítási intézkedéseken felüli intézkedések

III.3. ÜGYFÉL-ÁTVILÁGÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

11. Kiemelt közszereplő (PEP)

- Nem jogszabály alapján vezetett hatósági nyilvántartás → elvárás a naprakészség, illetve a listák korlátainak ismerete
- Intézkedések:
  - Vezetői jóváhagyás beszerzése
  - ML/TF kockázatok mérlegelése az üzleti kapcsolat létesítése esetén
  - Megerősített eljárás
- PEP közeli hozzátartozója, közeli kapcsolatban álló személyek
- Pénzügyi integráció biztosítása, indokolatlan megtagadásra ne kerüljön sor

12. Stratégiai hiányosságokkal rendelkező kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok

- Ügyfél vagy TT szoros személyes vagy szakmai kapcsolat fenntartása

13. Levelezőbanki kapcsolatok

- Speciális fokozott ügyfél-átvilágítás → Ajánlás IV. fejezetében foglaltak

III.3. ÜGYFÉL-ÁTVILÁGÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

14. Szokatlan ügyletek

- Nagyobb volumenű
- Szokatlanok vagy váratlan típusúak
- Indokolatlanul nagyon összetettek

15. Magas kockázatot jelentő egyéb helyzetek

- Magas kockázat oka
- Információk menyiségének bővítése:
  - Ismeret növelése, hírnév, média hírek vizsgálata
  - Üzleti kapcsolat tervezett jellegéről információk
  - Miért az adott ország területén igényel az ügyfél bizonyos terméket vagy szolgáltatást
  - Pénzeszköz rendeltetési helyének meghatározása
  - Üzleti tevékenység jellegének megismerése

- Információk minőségének javítása
  - Első fizetés az ügyfél nevében lévő, felügyelt banknál vezetett számláról
  - Vagyon és pénzeszköz nem bűncselekményből származik, illetve az összhang fennáll (vagyon/pénzeszköz forrása – ügyfélre vonatkozó ismeretek/üzleti kapcsolat jellege)
- Felülvizsgálat gyakoriságának növelése
  - Kockázati profil változott-e
  - Vezetői jóváhagyás
  - Esetleges változások feltárása, szükséges intézkedések megtétele
  - Gyakoribb és mélyrehatóbb monitoring → szokatlan és váratlan ügyletek felismerése

16. Az Ügyfél-átvilágítási információk naprakészen tartása

- Folyamatos monitoring és információ rögzítése → ML/TF kockázat megértése
- Észlelt kockázatot növelő körülmények → további ügyfél-átvilágítási intézkedések alkalmazása

ÁGAZATSPECIFIKUS IRÁNYMUTATÁSOK

IV. Ágazatspecifikus iránymutatások általános elvei

- Példák a kockázatalapú ügyfél-átvilágítási intézkedésekre (CDD) – nem teljeskörűek
- Specifikus ML/TF kockázati tényezők - 1. sz. melléklet
- Szolgáltató dönt az ML/TF kockázati szinttel, kockázati étvággal összhangban a legmegfelelőbb CDD-ről
- Általános elvárások mellett alkalmazandó

A levelezőbanki szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOS SÁGBAN

III. fejezet kockázati tényezők és intézkedések

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.1. alcím: **Levelezőbanki** szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó **ágazati iránymutatások** (80-88. pontok),
- Levelezőbanki szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők (1. sz. melléklet 1-19. pontok)

IV.1. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - LEVELEZŐBANKI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
SWIFT RMA kapcsolat , amelyben nincs fizetési számla kapcsolat, csak a kommunikáció lebonyolítása	a számlát használhatják más olyan bankok, amelyek a levelezőbanki szolgáltatást nyújtó bankkal nem állnak közvetlen kapcsolatban a - nesting
az ügylet nem jár harmadik fél részére történő teljesítéssel, pl. két bank közötti valutaváltás, az ügylet az igénybe vevő saját nevében történik	az igénybe vevő bank ügyfelei közvetlenül az igénybe vevő nevében bonyolítanak ügyleteket, közvetlenül használják a számlát - payable through accounts

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
igénybe vevő bank AML/CFT ellenőrzései nem kevésbé szigorúak , mint a Pmt. előírásai (nincs uniós lista, saját értékelés alapján)	igénybe vevő bank nem bocsátja a levelezőbanki szolgáltatást nyújtó bank rendelkezésre a CDD céljából kért információkat
Igénybe vevő bank ugyanazon csoport tagja	igénybe vevő bank magas kockázatú ágazatokkal van kapcsolatban
	AML/CFT jogsértések miatt AML/CFT eljárás folyt

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
igénybe vevő bank olyan harmadik országban található, amelynek AML/CFT követelményei nem kevésbé szigorúak (nem enyhébbek)	magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található ügyfelekkel való jelentős üzleti tevékenység

Speciális intézkedések

✓ **egyetlen magasabb kockázati tényező nem indokolja valamennyi az ajánlásban felsorolt fokozott intézkedés alkalmazását**

- meggyőződni arról, hogy az igénybe vevő bank nem engedélyezi, hogy számláit fiktív bank használja
- betekintést kérni az igénybe vevő bank számláiba és eljárásrendjébe
- mérlegelni, hogy a nemzetközi szervezetek által biztosított KYC kérdőívek alkalmazása elégséges-e, vagy további intézkedések szükségesek
- fokozott monitoring
- médiafigyelés beépítése a rendszerbe

Nem EGT-országbeli levelezőbank

- speciális fokozott CDD (Pmt. 24/A. §)
- ✓ **fokozódó és mélyülő, egymásra épülő intézkedések a kockázatokkal és a kockázati étvággal arányosan:**
  - **elengedő információ beszerzése** az igénybe vevő bank ügyfeleinek jellegéről, a levelezőbanki számlán történő tevékenységek típusairól és **értékelje a társuló kockázatot** (banktól, kérdőív)
  - információ az igénybe vevő **hírnevéről, felügyelet színvonaláról** (FATF és Moneyval jelentések, média információk)
  - az igénybe vevő **kontrollmechanizmusainak minőségi értékelése** (kérdőív, mintavételes tesztelés)
  - „Payable through accounts” - az igénybe vevő bank ellenőrizte a közvetlen hozzáféréssel rendelkező ügyfelek kilétét (banktól)
  - **információk fokozása, interjúk, mintavétel**
  - **személyes látogatás**

EGT-országbeli levelezőbank

- speciális fokozott intézkedéseket kockázatalapon hajtja végre

A lakossági banki szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSÁGBAN

III. fejezet kockázati tényezők és intézkedések

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.2. alcím: **Lakossági banki** szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó **ágazati iránymutatások** (89-100. pontok),
- A lakossági banki szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők (1. sz. melléklet 20-38. pontok)

IV.2. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - LAKOSSÁGI BANKI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
korlátozott funkciójú a termék, vagy terméket csak bizonyos ügyfelek igényelhetik	termék nem korlátozza a forgalmat, a határon átnyúló ügyleteket (hitel más országban lévő eszköz értékével)
nincs túlfizetési lehetőség	termék lehetővé tesz nem kapcsolódó és nem azonosított 3. felektől származó befizetéseket, például a jelzáloghitelek és a hitelek esetében

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
régóta meglévő ügyfél, korábbi ügyletei nem adtak okot gyanúra, a kért termék vagy szolgáltatás összhangban van az ügyfél kockázati profiljával	az ügyfél jellege: készpénzintenzív; vagy magasabb ML kockázatot jelentő; vagy magasabb korrupciós kockázatot jelentő vállalkozás
	az ügyfél felgyorsítja a törlesztés megállapodás szerinti ütemét
	külföldi ügyfél, vagy kevés a verifikálási lehetőség

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
ügyletben érintett országok AML/CFT rendszere nem kevésbé szigorú, mint a Pmt., és azokban alacsony az alabűncselekmények szintje	ügyfél pénzeszközei magasabb ML/TF kockázatot jelentő országokkal fennálló személyes vagy üzleti kapcsolatokról származnak

A forgalmazási csatornához kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
jogosultsági feltételek, pl. állami ellátások kedvezményezettjei, vagy gyermekeknek szánt megtakarítási termékek	személyes megjelenés hiányában létesített üzleti kapcsolatok; más szolgáltató általi CDD eredmények, új technológia

Általános elvárás

✓ **egyetlen magasabb kockázati tényező nem indokolja valamennyi az ajánlásban felsorolt fokozott intézkedés alkalmazását**

- az **automatizált rendszerek kialakítása**, amelyek megfelelnek a jogszabályokban és az Ajánlásban foglalt kritériumoknak, kockázati elemek beépítése az automatizált rendszerekbe (nem rule-based)
- **kockázati besorolás kerüljön a belső rendszerekben rögzítésre** és a naprakészséget a rendszerbe épített automatizált informatikai megoldások is támogassák (kockázatértékelés, méret)
- elegendő információ – szükség plusz információk beszerzése, vagy egyéb fokozódó kockázatcsökkentési intézkedések alkalmazása

Fokozott ügyfél-átvilágítás

- a kockázatot növelő tényezőkkel arányosan, vagy a kockázati étvágy növelésével
- többek között pl. **az ügyfél és a TT több forrásból történő verifikálása**
- számla felett rendelkezők, **pénzátutalási megbízást adók azonosítása**
- **ügyfélprofil létrehozása** annak megértése érdekében, hogy mi(k) az üzleti kapcsolat célja, jellege, az abban érintett pénzeszközök forrása, az ügyfél lehetséges üzleti kapcsolatai, vagy annak okai, hogy miért próbál az országban banki szolgáltatást igénybe venni (médiafigyelés)
- ügyfélmonitoring gyakoriságának növelése, információk gyakoribb felülvizsgálata

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

- rögzített alacsony kockázatú esetekben, ha az ügyfél által kiszolgált ügyfelek, az üzleti tevékenység, illetve a tevékenységet érintő országok kockázati szintje alacsony
- **a szolgáltató a felügyeletet ellátó szervek felé bizonyítja**, hogy a belső szabályzatban foglalt intézkedések az általa feltárt ML/TF kockázatok figyelembevételével megfelelőek
- célja, jellege

Összevont számlák (ügynédek, közjegyző ügyfelek)

- az ügyfél szigorú RBA alapú ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmaz ügyfeleire és a TT-kre vonatkozóan
- az ügyfél olyan kötelezett szolgáltató, amely hatékony felügyelet alá tartozik – nemzeti kockázatértékelés figyelembe vétele
- az ügyfél által kiszolgált ügyfelek, az üzleti tevékenység, illetve a tevékenységet érintő országok kockázati szintje alacsony
- az ügyfél, kérésre átadja a pénzeszközök TT-ire vonatkozó információkat (ügyféllel kötött szerződés alapján, vagy mintavétel útján)
- **profilépítés**

Virtuális fizetőeszközökkel kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtó ügyfelek

- MNB nem tarja jó gyakorlatnak az egyszerűsített ügyfél-átvilágítást, a virtuális fizetőeszközök (VF) kibocsátása és birtoklása még szabályozatlan az EU-ban – javasolt magas kockázatúnak tekinteni:
  - VF kereskedelmi platform, ha törvényes és virtuális fizetőeszközök közötti váltást végez,
  - VF kereskedelmi platform, amely a VF-ek közötti váltásokat valósít meg, vagy peer-to-peer ügyleteket tesz lehetővé
  - letétkezelő pénztárca-szolgáltató
  - elsődleges tokenkibocsátó (ICO) szervező vagy tanácsadó
- **fokozott figyelem az ügyfél-átvilágítás során – magas kockázat**
  - megismerni az üzleti tevékenység jellegét - **KYC, profilépítés**
  - TT és vezető tisztviselők átvilágítása is
  - **megismerni, hogy az ügyfél milyen mértékben alkalmaz CDD-t saját ügyfeleire vonatkozóan**
  - ha harmadik országban jegyezték be, az ország AML/CFT rendszerének megfelelősége
  - **megtudni, hogy az ICO-kat VF formájában pénzügyítésre használó cégek jogszerűen lettek-e létrehozva**

Az elektronikuspénz-kibocsátási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSÁGBAN

III. fejezet **kockázati tényezők és intézkedések**

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.3. alcím: Az **elektronikuspénz-kibocsátási szolgáltatást** nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatások (101-106. pontok)
- Az elektronikuspénz-kibocsátási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők (1. sz. melléklet 39-55. pontok)

IV.3. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - ELEKTRONIKUSPÉNZ-KIBOCSÁTÁSI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
Alacsony fizetési küszöbérték / korlátozott számú tranzakció ill. pénzeszköz tárolási limit	Nagy összegű/korlátlan tranzakciók (fizetés/feltöltés/KP felvétel/tárolás)
Finanszírozás elfogadhatóságára vonatkozó feltételek	Anonim feltöltési / finanszírozási módszer
Használat és piacképeség korlátozása	Használat és piacképeség elterjedtsége

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
Csak bizonyos ügyfélkategóriák számára elérhető termék	Több termék / gyakori feltöltés vagy KP felvétel
	Kizárólag értékhatár alatti tranzakciók
	Közös használat / gyakori adatváltozás
	Céltól eltérő használat

Értékesítési csatornához kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázt növelő tényezők

Biztosíték nélküli, online, nem személyes értékesítés

Kötelezett szolgáltatónak nem minősülő közvetítőkön keresztüli értékesítés

Szolgáltatások szegmentálása

Kereskedő üzleti tevékenységével / ügyletekkel kapcsolatos ML/TF kockázat

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázt növelő tényezők

A kedvezményezett magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található

A termék magasabb ML/TF kockázatot jelentő országban található forrásokból kap pénzeszközöket

Jellemzők

Közreműködő igénybevétele az elektronikus pénznek a kibocsátó nevében történő értékesítéséhez és visszaváltásához

Kapcsolódó kockázatok

Nincs elegendő információ az ügyfélről / a termékkel célzott ügyfelek típusairól

Intézkedések

Szűrő-monitoringrendszerek bevezetése:

- szokatlan ügyletek / gyanús viselkedésminták
- információ és adatelemzés
- elfogadó kereskedő kockázatának azonosítása
- EDD esetkörök
- SDD csak korlátozottan ajánlott

Pénzküldő szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSÁGBAN

III. fejezet **kockázati tényezők és intézkedések**

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.4. alcím: **A pénzküldő szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatások** (107-113. pontok)
- A pénzküldő szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők (1. sz. melléklet 56-80. pontok)
- Fizetés-kezdemenyezési és a számlainformációs szolgáltatás nyújtása esetén a IV.10. alcímben foglaltak (160-164. pontok) és a kapcsolódó kockázati tényezők is (1. sz. melléklet 168-173. pontok)

IV.4. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - PÉNZKÜLDŐ SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
A fizető nevére szóló számláról érkező átutalás	Nagy összegű/korlátlan tranzakciók
	Globális használat
	Kézpénz/elektronikuspénz alapú ügylet
	Több külföldi fizető fél, egy belföldi kedvezményezett

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
Régi, ismert ügyfél ML/TF kockázat növelő tényező nélkül	Ügyfél nagy mennyiségű készpénzt kezel Ügyfélnek bonyolult a tulajdonosi szerkezete
Alacsony összegű tranzakció	Ügyfél tevékenysége ML/TF kockázattal járhat
	Ügyfél viselkedése, kétséges ügyféladatok
	Szokásostól eltérő ügyletmintázat

IV.4. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - PÉNZKÜLDŐ SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Értékesítési csatornához kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockázatnövelő tényezők
A pénzforgalmi közvetítők felügyelt pénzügyi szolgáltatók	A finanszírozási eszközre nem irányadó korlátozás
A szolgáltatás az ügyfél nevére szóló számláról / az ügyfél által ellenőrzött számláról indított átutalással finanszírozható	Értékesítési csatorna anonimitást biztosít
	Online szolgáltatás / pénzforgalmi közvetítők közreműködése
	Több ország területén található pénzforgalmi közvetítők kiterjedt hálózata
	Szolgáltatás nyújtása összetett fizetési láncon keresztül történik

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázatnövelő tényezők
A fizető fél / kedvezményezett magasabb ML/TF kockázatú, illetve stratégiai hiányosságú kiemelt kockázatú 3. országban található
A fizető fél országának fejletlen a bankrendszere - informális pénzküldő szolgáltatásokat lehet igénybe venni
A pénzküldő szolgáltatást nyújtó szolgáltató partnere magasabb ML/TF kockázatú 3. országban található

IV.4. INTÉZKEDÉSEK- PÉNZKÜLDŐ SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Jellemzők	Tranzakcióalapú ügyletek/ ügyleti megbízások	Pénzforgalmi közvetítők igénybevétele
Kapcsolódó kockázatok	Ügyfélről csak alap / semmilyen információ nem áll rendelkezésre	Nem feltétlen a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatók » korlátozott AML/CFT ismeretek
Intézkedések	Az ügyletek volumenével/összetett- ségével összhangban álló monitoring és kontrollrendszerek bevezetése	Közvetítő megismerése (jogállás, F&P, mintavétel, helyszíni vizsgálat, képzés)

A vagyonkezelési szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSÁGBAN

III. fejezet kockázati tényezők és intézkedések

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.5. alcím: A **vagyonkezelési** szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó **ágazati iránymutatások** (114-120. pontok),
- A vagyonkezelési szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők (1. sz. melléklet 81-90. pontok)

IV.5. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - VAGYONKEZELÉSI, PRIVÁTBANKI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázt növelő tényezők

Jelentős készpénzösszegekre vagy más fizikai értékhordozókra igényt tartó ügyfelek; vagy nagy értékű ügyletek

Magasabb ML/TF kockázatot jelentő országokat érintő pénzügyi megállapodások

Olyan hitelbiztosítékok, amelyek más országok területén találhatóak, különösen ahol nehéz meggyőződni az ügyfél törvényi jogalapjáról a biztosíték vonatkozásában

Több országon átívelő, több pénzügyi szolgáltatást nyújtót érintő üzleti tevékenység

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázt növelő tényezők

Ügyfél és tényleges tulajdonos jellege szerint: magas kockázatú ágazatból; akiről jogsértést állapítottak meg; akik szokatlanul magas szintű titoktartást és diszkréciót várnak el; a pénzköltési és tranzakciós mintázata nem a „szokásos”; gazdag és befolyásos ügyfelek, PEP-ek, nem rezidens ügyfele

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

Kockázt növelő tényezők

Az üzleti tevékenység olyan országokban, ahol érvényesül a banki titoktartási kultúra, vagy amelyek nem felelnek meg az adózási átláthatóságra vonatkozó nemzetközi szabályoknak; az ügyfél pénzeszközei magas ML/TF kockázatú országban folytatott tevékenységből származnak

Vagyonkezelés

- vagyonkezelés banki és más pénzügyi szolgáltatások nyújtása vagyonos magánszemélyek és családtagjaik vagy vállalkozásaik részére
- alkalmas lehet a pénzeszköz forrás leplezésére
- **a kockázat értékelésében kulcsszerepe van az ügyfélkapcsolati munkatársnak - könnyebben megismerhető az üzleti kapcsolat célja jellege, és feltárható a kockázat, kockázati besorolás független felülvizsgálata válik szükségessé emiatt**

Fokozott ügyfél-átvilágítás

- fokozott monitoring: ellenőrzései gyakoriság növelése, **küszöbérték beállítása**, több információ az üzleti tevékenység jellegéről, a pénzeszközök forrásáról, információk naprakészen tartása
- **nyilvános hírforrások monitoringja**
- az ügyfélprofil változásának dokumentálása
- **kézpénzt, fizikai értékhordozót a pénztár kezeljen, ne az ügyfélkapcsolati munkatárs**
- összetett struktúrák vizsgálata, TT kiléte
- elegendő információt kell szerezni arról, hogy a kifizetés időpontjában, illetve amikor a kedvezményezettek az őket megillető jogokat érvényesítik, megállapítható lesz a kedvezményezettek kiléte

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

- nem javasolt SDD alkalmazása

Kereskedelemfinanszírozási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSÁGBAN

III. fejezet kockázati tényezők és intézkedések

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- **IV.6. Kereskedelemfinanszírozási ágazati** iránymutatás (121-134. pontok),
- Kereskedelemfinanszírozási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők (1.sz. melléklet 91-106. pontok)

IV.6. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - KERESKEDELEMFINANSZÍROZÁSI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Általános: gyakran csak részinformációk; kereskedelmi okmányok sokfélék lehetnek; a kereskedelmi okmányok különböző típusaira vonatkozó szakismeretek hiánya; célszerű a józan ítélőképesség és a szakmai megítélés alapján értékelni, hogy az információk és okmányok milyen mértékben adhatnak okot ML/TF gyanúra

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockátnövelő tényezők
az ügyletekben régóta ismert partnerek vesznek részt, független vizsgálóbiztosok ellenőrizték az áruk minőségét	az ügylet jogszerű indok nélkül széttagolt vagy összetett, eltérések vannak a dokumentumokban az áru megnevezések között; áruk típusa, értéke, mennyisége nincs összhangban a tevékenységre vonatkozó ismerettel indok nélkül változik az akkreditív vagy az útvonal

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockátnövelő tényezők
meglévő ügyfél, az ügylet összhangban van az üzleti tevékenységgel, az ügyfelet olyan tőzsdén jegyzik	az ügylet és/vagy az abban részt vevő felek nincsenek összhangban a banknak az ügyfél korábbi tevékenységére vagy üzletágára vonatkozó ismereteivel arra utaló jelek, hogy a vevő és az eladó összejátszik meghatalmazottak, 3. felek igénybevétele

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockátnövelő tényezők
kereskedelem EGT területen folyik az érintett országok AML/CFT rendszere nem kevésbé szigorú	az érintett országban valutaváltási ellenőrzések vannak érvényben, az ügylet valódi célja lehet, hogy a helyi jogszabályok megsértésével kerüljön sor valutaexportra magasabb az alaphűncselekmények szintje vagy szabadkereskedelmi övezetek

Ajánlás hatálya:

- „nyitvaszállítási” ügyletek
- okmányos meghitelezés (akkreditív)
- okmányos beszedés

ügyfél-átvilágítás az utasító fél vonatkozásában

Speciális intézkedések

- megismerni az országokat, árukat és üzleti partnereket, amelyekkel az ügyfél kereskedik, kereskedelmi útvonalakat, meghatalmazottak vagy harmadik felek igénybevételét
- megérteni az üzletet
- szállítás nyomon követése
- médiafigyelés, árazási technikák megismerése
- ha fennmarad a bizonytalanság, nem lehet ellenőrizni – fokozatos lépések
  - plusz információk
  - fokozott intézkedések, bejelentés
  - kockázatmentesítés

Fokozott ügyfél-átvilágítás

- ügyletben érintett egyéb szereplő tulajdonosi szerkezetének és hátterének, pénzügyi helyzetének jobb megismerése
- nyílt források, vagy harmadik felek információi arról, hogy **az ügylet célja jogszerű-e,**
- az áruk **árképzése kereskedelmi szempontból racionális-e**
- az áruk **tömege és mennyisége összhangban van-e a fuvarozási móddal**
- **okmányok értékelése** - összhangban vannak-e a kereskedelmi ügylet feltételeivel – automatizált monitoring nem lehetséges

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

- az alacsonyabb kockázatú helyzetekben **sem** alkalmazhatnak SDD-t a szolgáltatók

Az életbiztosítási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSSÁGBAN

III. fejezet **kockázati tényezők és intézkedések**

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.7. alcím: Az **életbiztosítási szolgáltatást nyújtó** intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatások (135-145. pontok)
- Az életbiztosítási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők (1. sz. melléklet 107-137. pontok)
- IV.5. és a IV.8. alcímekben a vagyonkezelésre vonatkozó, valamint a befektetésialap-szolgáltatóknak szóló ágazatspecifikus előírások

IV.7. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - ÉLETBIZTOSÍTÁSI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockátnövelő tényezők
Nem használható biztosítékként / nem vásárolható vissza	Fizetések rugalmassága
Adott eseményre fizető / munkáltatón keresztül elérhető	Könnyű hozzáférés a felhalmozott pénzeszközökhöz
Nincs visszaváltási érték / befektetési elem (vagy az kis összegű)	Fokozott piacképesség
Alacsony díjú /KP befizetést, túlfizetést, vagy 3. fél általi befizetést nem enged	

Ügyfélkockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockátnövelő tényezők
Vállalati tulajdonú biztosítás esetén az ügyfél:	Ügyfél jellege (ügyfél / kedvezményezett vagy annak TT-je PEP)
<ul style="list-style-type: none"> Pmt. hatálya alá tartozó hitelintézet / pénzügyi szolgáltató	Ügyfél viselkedése (szerződéssel /kedvezményezett /fizetéssel összefüggésben)
<ul style="list-style-type: none"> tőzsdén jegyzett részvénytársaság	Szerződés VS az ügyfél vagyoni helyzete
<ul style="list-style-type: none"> helyi önkormányzat / állami vállalat	

IV.7. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - ÉLETBIZTOSÍTÁSI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Értékesítési csatornákhöz kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockázatnövelő tényezők
Ismert, arányos ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazó közvetítő	Nem személyes / távoli értékesítés
Korlátozott hozzáférésű vállalati termék	Közvetítők igénybevétele: hosszú láncolat / szokatlan körülmények

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockázatnövelő tényezők
Hatékony AML/CFT rendszerrel rendelkező ország	Ügyfél (TT-je) / kedvezményezett (TT-je) magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok területén található / áll kapcsolatban
Az országban alacsony a korrupció / bűncselekmények szintje	Biztosítási díjat magasabb ML/TF kockázatot jelentő országokban vezetett számlákról fizetik
	Közvetítő magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található

IV.7. INTÉZKEDÉSEK- ÉLETBIZTOSÍTÁSI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Jellemzők	Kapcsolódó kockázatok	Intézkedések
<p>Ügyfelek sokfélesége:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Természetes személy • Jogi személy • Jogi személyiség nélküli vállalkozás	<p>Kedvezményezett személyében bekövetkező változások</p> <p>A fizető fél nem azonos az ügyféllel vagy a biztosítottal</p>	<p>Ügyfél (TT-je) + kedvezményezett átvilágítása</p> <p>Kedvezményezett változáskori + kifizetéskori átvilágítása (kedvezményezett = kifizetéskori címzett)</p> <p>Fokozott / egyszerűsített CDD esetei</p> <p>Üzleti kapcsolat feltárása</p> <p>Pénzeszközök forrásának feltárása</p>
<p>Termékek sokfélesége:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megtakarítási / befektetési / nyugdíj / kockázati cél • Egyszeri / rendszeres díjfizetés	<p>A biztosítás vásárlásához felhasznált pénzeszköz bűncselekményből befolyt bevételből származik</p> <p>Vállalt díj melletti eseti díjfizetés</p>	<p>Idő előtti felmondás – megtérítés a befizetéshez használt számlára</p>

A befektetési szolgáltatási és a befektetési alapkezelési tevékenységet végző intézményekre vonatkozó rendelkezések a Vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSSÁGBAN

III. fejezet **kockázati tényezők és intézkedések**

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.8. alcím: A **befektetési szolgáltatási tevékenységet végző** intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatások (146-151. pontok),
- IV.9. alcím: A **befektetési alapkezelési tevékenységet végző** intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatások (152-159. pontok), valamint
- 1. sz. mellékletben szereplő ágazatspecifikus kockázati tényezők (befektetési vállalkozások 1. sz. melléklet 140-151. pontok, alapkezelők 1. sz. melléklet 152-167. pontok), illetve
- IV.5. alcím: A vagyonkezelési szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatások (114-120. pontok) és ágazatspecifikus kockázati tényezők (1. sz. melléklet 81-90. pontok)

	Befektetési szolgáltatás	Alapkezelés
Ügyfélkör	Korlátozott számú és jellegű ügyfelek (pl. intézményi befektetők) Vagyonosabb és tudatosabb ügyfélkör	
Üzleti kapcsolat összetettsége	Gyakori a többalanyúság (pl. letét-, portfóliókezelő, közvetítők)	

IV.8. ÉS IV.9. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - ÜGYFÉLKOCKÁZAT

Ügyfél jellege	
Kockázatcsökkentő tényezők	Kockátnövelő tényezők
Ügyfél olyan <u>intézményi befektető</u> , amelynek a jogállását EGT-országbeli kormányzati ügynökség ellenőrizte, például kormányzat által jóváhagyott nyugdíjrendszer – bsz/ak	Ügyfél harmadik félnek minősülő, <u>nem szabályozott befektető</u> - bsz
Ügyfél EGT-országbeli ország <u>kormányzati szerve</u> - bsz	Ügyfél vagy tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő, vagy más olyan kiemelkedő pozíciót tölt be, amely lehetővé teheti számára, hogy személyes haszonszerzés céljából visszaéljen a pozíciójával - bsz
Ügyfél EGT-országbeli vagy olyan harmadik országbeli befektetési alapkezelési tevékenységet végző intézmény/hitelintézet/ <u>pénzügyi vállalkozás</u> , amelyben az <u>AML/CFT követelmények nem kevésbé szigorúak</u> , mint a Pmt. előírásai – bsz/ak	Ügyfél <u>olyan befektető, amely alig vagy egyáltalán nem végez ügyfél-átvilágítást saját ügyfeleinek körében</u> - bsz
	Ügyfél részvényesi meghatalmazottakkal rendelkező, nem szabályozott társaság, amelynek <u>ismeretlenek a részvényesei</u> - bsz
	<u>Ügyfél és a tényleges tulajdonos más ország területén található</u> , és az országok legalább egyike magasabb ML/TF kockázatot jelent – bsz/ak
Ügyfél tevékenysége	
Kockátnövelő tényezők	
Ügyfél <u>bizalmi vagyonkezelő</u> - bsz	
Ügyfél pénzügyi bűncselekmények <u>magas kockázatát hordozó szektorban</u> folytat üzleti tevékenységet - bsz	

IV.8. ÉS IV.9. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - ÜGYFÉLKOCKÁZAT

Ügyfél szokatlan viselkedése

Kockáztatnövelő tényezők

A befektetés nélkülözi a nyilvánvaló stratégiát vagy gazdasági célt, vagy az ügyfél olyan befektetéseket hajt végre, amelyek nincsenek összhangban az ügyfél általános pénzügyi helyzetével – bsz/ak

Az ügyfél egyértelmű magyarázat nélkül azt kéri röviddel az első befektetés után vagy a kifizetés napja előtt, hogy visszavásárolhassa vagy visszaválthassa valamely hosszú távú befektetését, különösen, ha ez pénzügyi veszteséghez vagy magas ügyleti díjak fizetéséhez vezet – bsz/ak

Az ügyfél rövid időn belül, nyilvánvaló stratégia vagy gazdasági magyarázat nélkül részvények/befektetési jegyek ismétlődő vásárlását és eladását kéri – bsz/ak

Az ügyfélre és a tényleges tulajdonosra vonatkozó ügyfél-átvilágítási információk átadására való hajlandóság hiánya – bsz

Az ügyfél-átvilágítási információk vagy a fizetési adatok gyakori változása – bsz/ak

Az ügyfél több pénzt utal át, mint amennyi a befektetéshez szükséges, és a többletösszegek visszatérítését kéri

Az ügyfél előzetes értesítés nélkül több számlát használ, különösen abban az esetben, ha e számlák vezetése több ország területén vagy magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok területén történik – bsz/ak

Elállási időszak igénybevételének körülményei – bsz

Az ügyfél oly módon kívánja strukturálni a kapcsolatot, hogy több felet, például részvényesi meghatalmazottakkal rendelkező társaságokat vesz igénybe különböző országok területén, különösen abban az esetben, ha ezek az országok magasabb ML/TF kockázatot jelentenek – bsz/ak

IV.8. ÉS IV.9. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - ORSZÁGKOCKÁZAT

Kockázt növelő tényezők

A befektető, forgalmazó vagy a letétkezelő magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található – bsz/ak

A befektetők pénze magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok területén keletkezett - különösen azokban, ahol a pénzmosáshoz kapcsolódó alpbűncselekmények szintje magasabb – bsz/ak

Az alap olyan országok területén hajt végre befektetéseket, amelyekben hiteles források szerint jelentős a korrupció vagy a pénzmosással és a terrorizmusfinanszírozással kapcsolatos egyéb alpbűncselekmények szintje – ak

A jegyzés több ország területén található számlákat vagy harmadik feleket érint, különösen abban az esetben, ha ezek az országok a jelen ajánlás ágazatspecifikus iránymutatásaiban meghatározottak szerint magas ML/TF kockázatot jelentenek – ak

IV.8. ÉS IV.9. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - TERMÉKKOCKÁZAT

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockátnövelő tényezők
A <u>harmadik felek általi fizetések nem engedélyezettek</u> – bsz/ak	A terméket vagy a szolgáltatást jegyzési célra használják, azt <u>rövid időn belül visszavásárlási lehetőségek</u> követik, a befektetéskezelő korlátozott beavatkozása mellett, <u>jelentős adminisztratív költség nélkül</u> – bsz/ak
Az alap <u>csak kisbefektetők számára áll nyitva</u> , a befektetéseket maximalizálják – ak	Az <u>ügyletek szokatlanul nagyösszegűek</u> - bsz
	Az alapot <u>korlátozott számú magánszemély számára</u> vagy <u>családi vagyontervezés céljára alakították ki</u> , például magánalap vagy egyetlen befektetővel rendelkező alap – ak
	Az alap befektetési jegyeivel oly módon lehet kereskedni, hogy az ügylet időpontjában nem értesítik az alapkezelőt, és ennek következtében <u>a befektetőre vonatkozó információk több alany között oszlanak meg</u> - ak

IV.9. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK – ÉRTÉKESÍTÉSI CSATORNA

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockátnövelő tényezők
<p>Az alap <u>csak az alacsony kockázatot jelentő befektetők valamely megjelölt típusát fogadja el</u>, így például a megbízóként befektető befektetési alapkezelési tevékenységet végző intézményeket (például az életbiztosítókat) vagy a vállalati nyugdíjrendszereket - ak</p>	<p>Nem egyértelmű vagy összetett értékesítési csatornák, amelyek korlátozzák az alapkezelő azon lehetőségét, hogy átlássa az üzleti kapcsolatait és a tranzakciók monitoringját, például az alap számos alforgalmazót vesz igénybe harmadik országokban végzett forgalmazáshoz - ak</p>
<p>Az alap <u>csak EGT-országbeli vagy olyan harmadik országbeli befektetési alapkezelési tevékenységet végző intézmény, például pénzforgalmi közvetítő közreműködésével</u> vásárolható meg és vásárolható vissza, amelyben az AML/CFT követelmények nem kevésbé szigorúak, mint a Pmt. előírásai - ak</p>	

Befektetési szolgáltató

- Alapos ügyfélismeret a szolgáltatás alapja (ld. MiFID teszt)
- Mögöttes befektető azonosítása
- Nem ellenőrzött harmadik felek részére vagy általuk teljesített fizetések okának feltárása

Alapkezelő

- Pénzügyi közvetítő értékelése (felügyelt intézmény-e, a közvetítő AML/CFT politikái/eljárásai, együttműködési hajlandósága)
- Végző befektető kockázatának értékelése
- EGT-országbeli intézménynél vezetett számláról való teljesítés előírása
- Azonosítási adatok átvétele

Fizetés-kezdemenyezési és a számlainformációs szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOS SÁGBAN

III. fejezet **kockázati tényezők és intézkedések**

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.10. alcím: A **fizetés-kezdemenyezési és a számlainformációs szolgáltatást** nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatások (160-164. pontok)
- A fizetés-kezdemenyezési és a számlainformációs szolgáltatást nyújtó intézményekre kockázati tényezők (1. sz. melléklet 168-173. pontok)

Ügyfélkockázati tényezők

Kockáztatnövelő tényezők

Az ügyfél különböző fizetési számlákról utal át pénzeszközöket ugyanazon kedvezményezett részére (+ számlainformációs szolgáltató esetében ugyanazon fizető féltől különböző fizetési számlákról kap olyan pénzeszközöket) amely tranzakciók együtt nagy összeget tesznek ki => a monitoringra vonatkozó küszöbértékeket próbálja kikerülni

Forgalmazási csatornához kapcsolódó kockázati tényezők

Az európai felügyeleti hatóságoknak az innovatív megoldások ügyfél-átvilágítási eljárás keretében történő alkalmazásáról szóló [véleménye](#)

IV. 10. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - FIZETÉS-KEZDEMÉNYEZÉSI ÉS SZÁMLAINFORMÁCIÓS SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők	
Kockázatcsökkentő tényezők	Kockázatnövelő tényezők
<i>Fizetés-kezdemenyezési szolgáltató esetében az ügyfél EGT-tagországba vagy olyan harmadik országba kezdeményez fizetési műveletet, amely a Pmt.-ben előírtaknál nem kevésbé szigorú AML/CFT követelményeket alkalmaz.</i>	<p>Ügyfél:</p> <ul style="list-style-type: none"> magasabb ML/TF kockázatot jelentő országba, illetve
<i>Számlainformációs szolgáltató esetében az ügyfél fizetési számláit valamely EGT tagországban vezetik.</i>	<ul style="list-style-type: none"> stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országba, vagy olyan személy részére kezdeményez fizetést (<i>számlainformációs szolgáltató esetében: vagy pénzeszközöket kap</i>), akiről közismert, hogy ilyen országokkal áll kapcsolatban
	<i>Számlainformációs szolgáltató esetében az ügyfél egynél több országban több személy nevére szóló fizetési számlákat kapcsol össze.</i>

IV. 10. INTÉZKEDÉSEK - FIZETÉS-KEZDEMÉNYEZÉSI ÉS SZÁMLAINFORMÁCIÓS SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Jellemzők	Kapcsolódó kockázatok	Intézkedések
A fizetés-kezdeményszerzési szolgáltatók és a számlainformációs szolgáltatók eredendő ML/TF kockázata korlátozott	A fizetés-kezdeményszerzési szolgáltatók nem maguk hajtják végre fizetési műveleteket + nem tartják birtokukban a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők pénzeszközeit	Valamennyi, az ügyfelekhez kapcsolódó adatot figyelembe kell venni – adatok köre jogszabály erejénél fogva korlátozott
	A számlainformációs szolgáltatók nem vesznek részt a fizetési láncban + nem tartják birtokukban a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők pénzeszközeit	Meglévő adatok teljeskörű monitoringja + saját (vagy 3. fél) tipológia alkalmazása az ügyletekkel kapcsolatos szokatlan tevékenység feltárására
	Magasabb kockázatot jelentő helyzetek	Fokozott ügyfélátvilágítási intézkedések alkalmazása

A pénzváltási tevékenységet végző szolgáltatókra vonatkozó rendelkezések a [15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSSÁGBAN

III. fejezet **kockázati tényezők és intézkedések**

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- IV.11. alcím: A **pénzváltási tevékenységet végző** szolgáltatóknak szóló ágazati iránymutatások (165-171. pontok)
- A pénzváltási tevékenységet végző szolgáltatókra vonatkozó kockázati tényezők (1. sz. melléklet 174-181. pontok)

IV.11. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - PÉNZVÁLTÁSI TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK

Általános: gyakran csak részinformációk; inherens kockázat: alkalmi ügyfél, az ügyletek egyszerűsége, gyorsasága, készpénzalapú jelleg

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők

Az összeg alacsony (az alacsony összegek önmagukban nem elegendők az ML/TF kockázat kiiktatásához)

Kockátnövelő tényezők

Az ügylet abszolút értelemben vagy az ügyfél gazdasági profiljához viszonyítva szokatlanul nagy

Az ügyletnek nincs látható gazdasági vagy pénzügyi célja

Ügyfélkockázati tényezők

Kockátnövelő tényezők

Az ügyfél viselkedése: rövid időn belül gyakori váltás, épp a küszöbérték alatt, nem igazol pénzeszköz forrást, nincs gazdasági indok a gyakori, vagy ritkán használt pénznem váltására

Az ügyfél üzleti tevékenysége (kaszinó, nemesfém, drágakő, hulladék, stb.)

A forgalmazási csatornához kapcsolódó kockázati tényezők

Kockátnövelő tényezők

Online szolgáltatás, megfelelő biztosítékok nélkül

A szolgáltatások nyújtása közvetítői hálózaton keresztül történik

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

Kockátnövelő tényezők

Valutaváltási szolgáltatást nyújtó vállalkozás magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található

Speciális intézkedések

- ügyletalapú tevékenységhez kialakított monitoring amelyet a kockázati kitettséghez és az üzleti tevékenység volumenéhez kell alakítani
- egyértelmű rendelkezések arra, hogy mikor kell CDD az alkalmi ügyfelekre,
- kontrollmechanizmusok a ténylegesen összefüggő több ügyleti megbízásra vonatkozóan (pl. ugyanaz az ügyfél több - ugyanazon pénzváltó irodához tartozó - pénzváltót is felkeres-e rövid időn belül)
- kockázatalapú ügyletmonitoring

Fokozott ügyfél-átvilágítás

- fokozott monitoring: gyakoriság növelése, küszöbérték leszállítása
- több információ az üzleti tevékenység jellegéről, a pénzeszközök forrásáról

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

- alacsony kockázat esetén alkalmazható

Vállalatfinanszírozást nyújtó
intézményekre vonatkozó rendelkezések a
[15/2022 \(IX.15\) MNB ajánlásban](#):

ÁLTALÁNOSÁGBAN

III. fejezet kockázati tényezők és intézkedések

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- **IV.12. Vállalatfinanszírozásra vonatkozó ágazati iránymutatás (172-177. pontok)**
- **Vállalatfinanszírozásra vonatkozó kockázati tényezők (1. sz. melléklet 182-188. pontok)**

IV.12. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK - VÁLLALATFINANSZÍROZÁSI SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK

Ügyfelekhez és kedvezményezettekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Kockázatcsökkentő tényezők	Kockáztatnövelő tényezők
Az ügyfél alacsony szintű korrupcióval érintett országból származó helyi önkormányzati vagy állami tulajdonú vállalat vagy IASP, PISP; hatékony AML/CFT rendszerrel rendelkező országból származó hitelintézet vagy pénzügyi szolgáltató, és AML felügyelet alá tartozik	Tulajdonlása nem átlátható, nyilvánvaló kereskedelmi vagy jogszerű magyarázat nélkül; a vállalati struktúrák vagy az ügyletek összetettek, például hosszú holdinglánc fedőcégek használatával, észszerű üzleti cél nélkül
	Nincs bizonyíték arra, hogy az ügyfél megbízást vagy a megfelelő vezetői jóváhagyást kapott a szerződés megkötésére
	Befektetési csalás vagy bennfentes kereskedelem gyanúja áll fenn
	Kevés független eszköz áll rendelkezésre az ügyfél kilétének ellenőrzésére.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

Kockáztatnövelő tényezők

Az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa magasabb ML/TF kockázatot jelentő, vagy nagymértékű korrupcióval érintett ország területén telepedett le vagy ilyen országgal áll kapcsolatban

Fokozott ügyfél-átvilágítás

- további ellenőrzések **az ügyfelek tulajdonosi szerkezetére és ellenőrzési struktúrájára, TT-ire** és különösen az ügyfél kiemelt közszereplőkkel való esetleges kapcsolataira vonatkozóan
- az ügyletben jelentős mértékben részt vevő **igazgatók, részvényesek és más felek feddhetetlenségének értékelése, egyéb tulajdonosok kilétének ellenőrzése**
- ügyletben részt vevő összes fél által bevont pénzeszközök vagy eszközök forrásának és jellegének megállapítása, ügyfél pénzügyi helyzetének feltárása
- **hiteles személyektől információk beszerzése** (jogi tanácsadó, bankár), nem okirati
- **egyéb felek az ügylet megismeréséhez** (pl. befektetők, gazdasági társaság, ahol az ügyfél tulajdonosi részesedést szerez)
- automatizált monitorig-rendszer kombinációja a monitoringot végzők szaktudásával
- ellenőrzések a befektetőknek való értékesítésben részt vevő felek ügyfél-átvilágítási intézkedéseinek megfelelősége vonatkozásában
- **értékpapírosítási ügylethez kapcsolódó konstrukció mögöttes céljának megértése**

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

- a vállalatfinanszírozási tevékenység kapcsolatokon alapuló jellege, az ügyletek nagyságrendje, valamint a vállalatfinanszírozási konstrukciók által jelentett hitelkockázat és reputációs kockázat értékelésének szükségessége miatt rendelkezésére álló információkat javasolt felhasználnia az egyszerűsített ügyfél-átvilágítás céljaira is